

ΕΡΓΑΣΙΑ στο μάθημα της ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ για το μυθιστόρημα «ΣΤΟ ΤΣΙΜΕΝΤΕΝΙΟ ΔΑΣΟΣ».

Τύπος αφηγητή

Στο μυθιστόρημα της Λότης Πέτροβιτς – Ανδρουτσοπούλου «Στο τσιμεντένιο δάσος» ο αφηγητής δε συμμετέχει στη δράση και άρα δεν προωθεί ο ίδιος με τις πράξεις του την εξέλιξη της ιστορίας. Ο αφηγητής μπορεί να μην αλλάζει τη ροή των γεγονότων, όμως ξέρει με ακριβείς λεπτομέρειες το καθετί που γίνεται. Είναι λοιπόν ετεροδιηγητικός, η αφήγηση γίνεται στο γ' πρόσωπο και επικεντρώνεται στις ενέργειες, τις αντιδράσεις, τα συναισθήματα και τις σκέψεις των ηρώων και κυρίως της Κόννη.

Περιληπτική αναδιήγηση της ιστορίας σε α' πρόσωπο (αφηγήτρια= Κόννη)

Ακόμη και τώρα όπου όλοι έχουν ηρεμήσει και φαίνεται πως έχουν ξεχάσει τι συνέβη, εγώ τα θυμάμαι όλα σα να έγιναν χθες από την αρχή. Ας τα πάρουμε, όπως είπα, από την αρχή... Στην οικογένειά μου όλοι μας ήμασταν κατενθουσιασμένοι για το επικείμενο ταξίδι μας στην Ελλάδα. Θα πηγαίναμε αυτό το καλοκαίρι του 1979, Ιούνη, σ' ένα χωριό της Αιγιαλείας στο οποίο θα συναντούσα τη θεία μου Πανδώρα και την οικογένειά της καθώς και την αγαπημένη μου γιαγιά Ελπινίκη. Η θεία μου έμενε στην Πάτρα κανονικά αλλά θα ερχόταν για παραθέριση. Το περίμενα πώς και πώς! Αλλά η μοίρα παίζει παράξενα παιχνίδια...

Πρώτα, η θεία μου και ο θείος μου έπρεπε ξαφνικά να φύγουν για κάποιο ταξίδι όλο το καλοκαίρι και θα έπαιρναν μαζί τους και τα ξαδέρφια μου. Έπειτα, η εταιρία στην οποία εργάζονταν οι γονείς μου, κάποιο έκτακτο περιστατικό ανάγκαζε ορισμένους να αναβάλουν για μερικούς μήνες την άδειά τους. Κι εγώ; Δε θα πήγαινα τις διακοπές μου; Τι έφταιγα; Η Βοστώνη δεν υποφερόταν το καλοκαίρι! Η μητέρα μου ανένδοτη, ο μπαμπάς ουδέτερη προς εμένα στάση. Έλα μου όμως που η γιαγιά Ελπινίκη αρρώστησε και έπρεπε κάποιος να τη φροντίζει, αλλά δεν υπήρχε κανείς άλλος εκτός από εμένα!

Έτσι, αναγκαστικά με έστειλαν στην Αθήνα, όπου είχε εισαχθεί η γιαγιά στο νοσοκομείο «Άγιος Συμεών». Με προίκα μου αποσκευές, δώρα για τη γιαγιά και ένα κάρτο συμβουλές και «πρόσεχε». Αφού τακτοποιήθηκα στο ξενοδοχείο, μέχρι να περάσει η ώρα προκειμένου να επισκεφτώ τη γιαγιά μου αποφάσισα να κάνω μια βόλτα. Στην Πλάκα γνώρισα έναν ήσυχο, μεσόκοπο κύριο Λυκίδη. Με συνόδευσε στην Ακρόπολη και από τότε τον πετύχαινα συχνά με τη γιαγιά μου στο νοσοκομείο, αλλά έφαγα και εγώ δυο-τρεις φορές μαζί του. Όσπου μετά από ένα δείπνο μας μου μίλησε για πρώτη φορά για τα ναρκωτικά και την ευχαρίστηση που νιώθει κανείς καταναλώνοντάς τα. Έπειτα με πήγε σε ένα σκοτεινό και

έρημο όπως φαινόταν σπίτι, όπου τελικά ήταν και άλλοι χρήστες ουσιών. Ανάμεσά τους βρήκα την παλιά μου φίλη Νάνση, η οποία είχε εξαφανιστεί ένα χρόνο πριν, όμως στην αρρωστημένη κατάσταση που βρισκόμουν -την αιτία δε γνωρίζω- δε μπόρεσα να τη φέρω πίσω.

Συμπαραστάτης μου σε αυτό το μαρτύριο ο πιστός φίλος μου, ο Σωτήρης Κυνηγός. Παιδί μάλαμα, όπως αρκετοί θα έλεγαν. Τον γνώρισα όταν η μητέρα του, η κυρία Ειρήνη, ήρθε και εγκαταστάθηκε στο διπλανό κρεβάτι από τη γιαγιά μου. Σε όλους τους περιπάτους μας πάντα ανακάλυπτα κάτι καινούργιο γι' αυτόν και εκείνος για εμένα. Με συμβούλευσε αμέτρητες φορές. Χάρη σε εκείνον ανακάλυψα πως η γιαγιά μου ήταν χρήστρια ουσιών και μαζί καταφέραμε να τη γλυτώσουμε. Επιπλέον, επιτύχαμε να σώσουμε τη Νάνση από τον υπόκοσμο και την στείλαμε πίσω στη μητριά της που την περίμενε από την ημέρα που έφυγε.

Με την άφιξη της θείας μου στο νοσοκομείο κάπως ηρέμησα. Και δεν είχα άδικο. Η γιαγιά, αν και έχασε τις οικονομίες της, τελικά κατάφερε και ξέκοψε από την "ευχάριστη" συντροφιά της, μετάνιωσε και η επέμβαση πήγε αρκετά καλά, ο Λυκίδης δε μας ενόχλησε και εγώ με το Σωτήρη είχαμε αντιστρέψει τους όρους του παιχνιδιού. Σε συνεννόηση με την αστυνομία κληρούσαμε εμείς το Λυκίδη. Δυστυχώς, όμως έπρεπε να φύγω, διότι η μητέρα μου δεν άντεχε άλλο και νόμιζε ότι η αποστολή μου είχε τελειώσει.

Στο αεροδρόμιο ο Λυκίδης με μια κυρία προσπάθησαν να μεταφέρουν παράνομα ουσίες μαζί μου και γι' αυτό «πιάστηκα» από την ασφάλεια. Ευτυχώς με τη δυναμική παρέμβαση του Σωτήρη και του γνωστού μας αξιωματικού αφέθηκα ελεύθερη. Έκπληκτη έμαθα από το Σωτήρη πως έξω από το αεροδρόμιο ο Λυκίδης σκοτώθηκε σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα. Αποχαιρετιστήκαμε και έφυγα για Βοστώνη. Και τι δε θα έδινα για να τον ξαναδώ...

Τα θέματα του βιβλίου

Στο συγκεκριμένο βιβλίο ποικίλα είναι τα θέματα τα οποία αποκαλύπτονται μέσα από τις πράξεις, τα λόγια καθώς και τους χαρακτήρες της ιστορίας. Αν αναλύσουμε τον τίτλο του μυθιστορήματος εύκολα μπορούμε να καταλάβουμε το πρώτο, όχι όμως και το βασικότερο, μήνυμα που θέλει να μας περάσει ο συγγραφέας. Ο τίτλος «Στο τσιμεντένιο δάσος» αναφέρεται στην πρωτεύουσα της Ελλάδας, την Αθήνα. Ο χαρακτηρισμός αυτός οφείλεται στο γεγονός ότι η Αθήνα χάνει ολοένα και περισσότερο την ομορφιά της φύσης της και πλέον κυριαρχεί το τσιμέντο. Για να γίνουμε πιο σαφείς, αρκετές δασικές εκτάσεις ή πολλά γραφικά μικρά σπίτια ισοπεδώθηκαν προκειμένου να κατασκευαστούν σύγχρονες, γεμάτες ανέσεις, τσιμεντένιες πολυκατοικίες για τον υπερπληθυσμό της Αθήνας. Το κύριο θέμα όμως

είναι διαφορετικό. Οι άνθρωποι, όταν βρίσκονται σε δεινές καταστάσεις ή είναι τόσο εγωκεντρικοί που το εγώ τους δεν αρκείται σε αυτόν τον κόσμο ή..., καταφεύγουν σε ουσίες χρώματος λευκού ή ευρέως γνωστά ναρκωτικά. Αυτές οι ουσίες εξαπατούν τον άνθρωπο κάνοντάς τον να πιστέψει πως μπορεί να αντιμετωπίσει τα πάντα, αλλά τον οδηγούν πιο γρήγορα στο θάνατο.

Μέσα από αυτήν την κεντρική ιδέα καταφέρνουν και ξεδιπλώνονται κι άλλα θέματα και αξίες. Στην περίπτωση της Κόννη, ενώ η ίδια γνωρίζει πως η οικογένειά της την αγαπά και μοναδικός της σκοπός είναι να την προφυλάσσει, η ίδια συνομιλεί με έναν άγνωστο και αυτό γίνεται η αρχή για ένα σωρό κινδύνους. Επίσης, φανερώνεται για ακόμη μία φορά η αξία της αληθινής φιλίας η οποία μπορεί να προστατεύσει και να βοηθήσει τον άνθρωπο σε κάθε στιγμή της ζωής του. Ακόμη, οι εφηβικοί έρωτες αποτελούν στοιχείο του βιβλίου. Τέλος, συνειδητοποιούμε πως αν κάποιος ενεργεί νόμιμα με τη βοήθεια της αστυνομίας δεν έχει να φοβηθεί τίποτα και πως ό,τι κι αν συμβεί το σπίτι μας και η οικογένειά μας μάς περιμένει.

Μια σύντομη κριτική

Το συγκεκριμένο μυθιστόρημα το βρήκα εξαιρετικά ενδιαφέρον. Η πλοκή και η υπόθεση της ιστορίας είναι κάτι το οποίο δεν αποκλείεται να συμβεί, έτσι το κείμενο είναι πιο ρεαλιστικό. Η συγγραφέας καταφέρνει να χρησιμοποιήσει μια γλώσσα απλή αλλά στα σημεία που χρειάζεται με το κύρος και την επισημότητα που απαιτείται. Όσον αφορά τους ήρωες, ο καθένας έχει το δικό του ρόλο και «μένει σε αυτόν». Παραδείγματος χάρη, ο Σωτήρης αρκείται στο ρόλο του φίλου ο οποίος βοηθάει στο να διαλευκανθεί η υπόθεση. Όλοι τους όμως δημιουργούν ένα σύνολο αρκετά δραστήριο με εντάσεις και ανατροπές. Το αδύνατο σημείο για μένα είναι πως ορισμένες φορές η συγγραφέας, μάλλον εσκεμμένα, επιβραδύνει την εξέλιξη της ιστορίας με αποτέλεσμα ο αναγνώστης να έχει αγωνία τεράστια.

Το πορτρέτο της ηρωίδας στο αφηγηματικό παρόν

Η Κόννη ή αλλιώς Κωνσταντίνα-Ελπινίκη είναι μία δεκαπεντάχρονη έφηβη κοπέλα η οποία απολαμβάνει, όπως δείχνει, τον τρόπο ζωής της οικογένειάς της που κατοικούν στη Βοστώνη αλλά κάθε καλοκαίρι επισκέπτονται την Ελλάδα. Μόλις μαθαίνει ότι οι φετινές διακοπές της μάλλον θα ματαιωθούν, θλίβεται βαθύτατα, καθώς αγαπά ιδιαίτερα τη γιαγιά της. Λαχταρά, όπως όλοι οι νέοι, να κάνει ένα ταξίδι μόνη της για «να έχει απόλυτα την ευθύνη του εαυτού της» θεωρώντας ότι δεν χρειάζεται την προστασία των μεγάλων... Αν και βρίσκεται στην εφηβεία, φέρεται αρκετά ώριμα, όταν πληροφορείται ότι η γιαγιά της είναι άρρωστη και δεν έχει κανένα να τη βοηθήσει, αφού δέχεται να

αναλάβει την ευθύνη αυτή. Άλλωστε, όπως έλεγαν όλοι, είναι «δυνατό παιδί». Ακόμη κι όταν φτάνει στην Αθήνα συμπεριφέρεται σαν μεγάλη γυναίκα, αφού τακτοποιεί όλες τις υποχρεώσεις της και έπειτα φροντίζει τη γιαγιά της. Δυστυχώς, όμως, ταυτόχρονα είναι και λίγο απερίσκεπτη μιας και δε σκέφτεται τι συνέπειες θα είχε μια «αθώα» γνωριμία με έναν άγνωστο και κυρίως το γεγονός ότι του εκμυστηρεύεται τόσο πολλά για τη ζωή και την οικογένειά της. Με την «είσοδο» του Σωτήρη βιώνει πρωτόγνωρα συναισθήματα και με τη βοήθειά του καθώς και με αρκετή εξυπνάδα ξεφεύγει από τον Λυκίδη. Επιπλέον, είναι ένα κορίτσι με ηθικές αρχές, καθώς παρά τη δύσκολη κατάσταση που βρισκόταν μετά το γεύμα της με τον Λυκίδη καταφέρνει και δεν παίρνει ουσίες και αργότερα βοηθά ως αφοσιωμένη φίλη την αγαπημένη της Νάνση. Τελικά, με δυναμισμό και αποφασιστικότητα πετυχαίνει να λύσει όλα της τα προβλήματα με τη βοήθεια του Σωτήρη και φεύγει για τη Βοστώνη και το σπίτι της αλλιώς, ακόμη πιο ώριμη...

Συνεχίζοντας την ιστορία...

Μετά την επιστροφή της Κόννη από την Αθήνα, οι γονείς της οι οποίοι έμαθαν τι ακριβώς συνέβη εκεί της απαγορεύουν τις διακοπές μέχρι να γίνει δεκαοχτώ και τις εξόδους τα Σαββατοκύριακα από το σπίτι. Η Κόννη γνωρίζοντας το σφάλμα της και μη έχοντας άλλη επιλογή το αποδέχεται. Ζηλεύει αρκετά όμως τις φίλες της οι οποίες ελεύθερα διασκεδάζουν.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, μια μέρα ο ταχυδρόμος της φέρνει ένα γράμμα από το Σωτήρη. Το ανοίγει με απίστευτη ταχύτητα, μόνο που γρήγορα συνειδητοποιεί πως το γράμμα προέρχεται από τη μητέρα του, την κ. Ειρήνη. Της έγραφε πως ο Σωτήρης είχε ένα ατύχημα με ένα αυτοκίνητο και πως οι γιατροί δεν του έδιναν πολλές ελπίδες. Της ζητούσε λίγα χρήματα μόνο για να κυνηγήσει μέσω μια επέμβασης όσες πιθανότητες είχε ο γιος της. Ήταν το τελειωτικό χτύπημα. Στέλνει λοιπόν η Κόννη όσες οικονομίες είχε και οι γονείς της επίσης, επειδή έμαθαν την προσφορά του Σωτήρη στην Αθήνα και τελικά γίνεται η επέμβαση. Η κατάσταση όμως παραμένει κρίσιμη.

Η Κόννη μη μπορώντας να πάει Αθήνα και με τη θλίψη, την οδύνη και την αγωνία που έχει πέφτει σε κατάθλιψη. Η Νάνσυ την επισκέπτεται συχνά και είναι δίπλα της αυτήν τη δύσκολη περίοδο. Η Κόννη φτάνει μάλιστα στο σημείο να αναρωτηθεί μήπως τα ναρκωτικά θα ήταν μια διέξοδος, μια λύση για να μην πονά και να ξεφορτωθεί τις απαισιόδοξες σκέψεις. Ευτυχώς όμως η απάντηση που δίνει είναι αρνητική. Σ' αυτό άλλωστε είναι κάθετη και η αγαπημένη της Νάνσυ.

Και τότε είναι που εμφανίζεται σαν από μηχανής θεός ο Σωτήρης! Ήταν γερός και δυνατός ή μάλλον πιο δυνατός από ποτέ. Μόνο που είχε κουρευτεί και ξυριστεί... Δεν πειράζει όμως! Ένα βλέμμα ήταν αρκετό

έτσι ώστε η Κόννη να... Την πήρε από το χέρι, έκαναν έναν περίπατο και ο Σωτήρης ζήτησε από τους γονείς της το χέρι της δικής του Νίκης! Εκείνοι σκεφτικοί, αποφάσισαν να παντρευτούν τα παιδιά μόλις ενηλικιωθεί η Κόννη. Και οι δύο άστραφταν από ευτυχία...

ΜΑΝΑΒΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γ2